

Korre-kwesties en hektrawling

VISSEN EN VIEREN

Bij het hektrawlen kan het vissen van de korre plaatsgrijpen zonder in deze mate rekening te moeten houden met wind en stroom als bij het zijtrawlen het geval is. Zeemanschap, ervaring en «visserij-fee-ling» zijn in dit laatste geval kwaliteiten die bij schipper en stuurman in stuk moeten ontwikkeld zijn.

Inderdaad moet bij het zijtrawlen seeds gestopt worden wat op zichzelf onder alle opzichten een nadeel is. Het schip moet daarbij met volle breedte naar deining, wind, stroom of rollende zeeën gekeerd zijn, zonder hetwelk het vaartuig over de boel zou kunnen drijven. Trouwens kor-in-de-schroef is een regelmatige gebeurtenis.

Natuurlijk zijn deze gevaren ook aanwezig bij het hektrawlen maar dan in mindere mate. Het manoeuvreert stelt in ieder geval bij het hektrawlen minder eisen aan schipper en bemanning. Door de vaart van het schip, die niet meer totaal moet gestopt liggen noch dwars moet komen, loopt het net vanzelf van de romp. Alle aandacht kan bijgevolg besteed worden aan het veilig vieren, onder gelijke spanning van de beide korretouwen.

Het schieten van de korre verloopt bij ruwe zee en harde wind steeds vlotter dan het vinden van het net. Bij het vissen kan het schip eens de boel te water in de loef, inderdaad vóór de zee weggelopen. Uiteraard zijn deze veeleisende manoeuvres bij het hektrawlen eenvoudiger geworden.

Dan nog moet de zijtrawler tijdens het vieren van de korretouwen er steeds zorg voor dragen deze in de loefzijde te houden op gevaar af hier deze onder de kiel of in de schroef te krijgen. Ongetwijfeld lag deze bewerking reeds menigmaal aan de oorsprong van het vergaan van vissersvaartuigen. De korretouwen die bij de hektrawler recht achteruit staan veroorzaken niet meer een risico in dergelijke hoge mate.

SLECHTBLOK EN SLEPEN

Trouwens ook de bewerking van de slechblok is bij de hektrawler uitgeschakeld. Bij de zijtrawler is het weliswaar een routinekorvee maar die toch hoge eisen stelt aan de bemanning.

De onmisbaarheid en het nut van de slechblok moeten niet aange- toond worden. In de eerste plaats dient hij om de twee korretouwen samen te houden en te beletten dat zij bij het vinden, het veranderen van koers of het bewegen op de zee, niet in de schroef terechtkomen.

Bijkomende voordelen maken zijn aanwezigheid nuttig. Geplaatst dicht bij de verschansing kan men zich met de hand rekenschap geven van de gang van zaken onder water. Inderdaad kan men door ervaring voelen aan de trillingen en de schokken in de touwen in de na-

bijheid van de blok en op kleinere schepen achteruit boven het water, hoe de visserij verloopt. Het is een zeer nuttig hulpmiddel dat eventueel kan aanduiden indien er hoeft gestopt of vaart verminderd.

Zelfs de hoek die de korretouwen vormen — en dit geldt ook voor de hekkorren — kunnen een aanwijzing zijn voor het gebeuren in het net. Het sluiten van de touwen kan aantonen dat het gewicht in het net verhoogt. Dit kan dan op zijn beurt het gevolg zijn van een goede vangst, een te hoge vaart of een onklare boel.

De hoek van de korretouwen met het wateroppervlak kan aanduiden dat het net te hoog gesleept wordt. Dit is een gevolg van te hoge speed, het korren tegen stroom, hetgeen af te raden is, of het gebruik van ongeschikte trawplanes en blazen.

Bij het hektrawlen is de stand der korretouwen ten overstaan van het wateroppervlak zeer goed volgbaar.

Tijdens het korven dat het liefst volgens rechte koers geschiedt kan makkelijk van koers veranderd worden dank zij de slechblok. Tegenwoordig wordt dat meer en meer gewaardeerd door diegenen die gebruik maken van de elektronische middelen als de trach-plotter.

VASTSLAAN

Bij het vastslaan beschikt men bij de zijtrawler over een middel — niet zonder gevaar bij roekeloosheid — dat bij de hektrawler ontbreekt, om te proberen de boel terug boven te krijgen in min of meer behoorlijke toestand. Beide touwen kunnen inderdaad wijder gespreid worden en een loshaken boven de hinderpaal succesrijker maken. Uitstekende beheersing der stabiliteit blijkt onmisbaar om ongevallen te voorkomen. De hektrawler van dezelfde paardekracht en tonenmaat als de zijtrawler zal bepaald minder kans maken zijn boel terug te winnen.

Daartegenover beschikt de hektrawler van grotere tonenmaat over meer paardekracht en steviger functies voor zijn winches om zich los te rukken. Deze werkwijze nochtans, zowel voor zij- of hektrawler brengt dikwijls een gescheurde of onbruikbare boel naar boven.

De hektrawler waarvan de boel vastslaat neemt meteen definitief de positie in van een ten-anker-liggend vaartuig waardoor het achter-schip in een bepaalde richting gehouden wordt. Hem blijft dan de gewone werkwijze over die trouwens eveneens op de zijtrawler wordt toegepast. De winches worden zo aangedraaid dat de wires spannen. Met de deinende zee gaat het schip dan op het vistuig trekken. Na enige tijd ontstaat veelal 'n kans tot terugwinnen van de boel. De hektrawler van grotere tonne-

maat heeft grotere kans op vlugge resultaten. Duurt deze techniek zo lang dat daaruit verlies zou voortvloeien dan moet natuurlijk radikaler maar eventueel ook schadelijker middelen aangevoerd worden.

Bij de hektrawler van dezelfde klasse als de zijtrawler komt de stabiliteit minder in aanmerking maar sluit in genedele een grote kennis en ervaring uit vanwege de schipper.

Bij de hektrawler van grotere tonenmaat waar het drukkingspunt over 't algemeen hoger ligt, neemt de kennis van de scheepsstabiliteit een grotere plaats in met betrekking tot de veiligheid.

HET WINDEN

De weerstoestand speelt een grotere rol bij het vinden dan bij het vissen van de korre, gezien het vaartuig met de kop op de wind moet komen. Ook de verplichting voor de zijtrawler, dwars van de zee te komen en te stoppen herhaalt zich bij het vinden.

De noodzakelijkheid over groter ondervinding en zeemanschap te beschikken doet zich hier opnieuw voor. Het schip moet door de wind en kan rollen in zijn grootste hellingen. Ook dit manoeuvre is bij het hektrawlen verdwenen en daarvoor worden ook minder eisen gesteld aan de bemanning. Hier ook kan

alle aandacht gaan naar de winches. Het aan boord halen van het net gebeurt bij de hektrawler meer machinaal dan bij de zijtrawler en het kieuwen-met-het-zeetje is uitgeschakeld.

GEVOLGEN

Eens aan de korre verschilt het slepen met hek- of zijtrawler niet veel meer voor eenzelfde tonenmaat. De uitschakeling van het stoppen, op de zee en dwarszee komen betekent een vereenvoudiging. Bij het vastslaan zijn de middelen tot rekuperatie beperkter op de hektrawler maar daarmee verdwijnt dan ook een niet gevaarloos hulpmiddel. Indien dit enigszins invloed heeft op de uitbatingkosten is het nuttig te wijzen op de mogelijkheden van de elektronische uitrusting die de goed opgeleide schipper in staat stelt persoonlijk een kaart aan te leggen van de hindernissen op zijn visgronden, waardoor zijn risico's kunnen verminderen.

Het blijft de moeilijkheid zich los te maken uit de traditie en de technieken die totnogtoe voldeden. Maar vergeleken bij het fabriek-schip-hektrawler blijft het vissen met de kleine hektrawler een persoonlijke belevenis waarin mens, schip en net nauw verbonden blijven.

L.A. INGHELBRECHT

NEDERLAND

Geen subsidie meer voor het Produktiviteitscentrum voor het Visbedrijf

NIET AKTIEF GENOEG IN PROEFPERIODE

De staatssecretaris van Economische Zaken en de minister van Landbouw en Visserij zullen geen financiële steun meer verlenen aan het Produktiviteitscentrum voor het Visbedrijf. Voor 1963 was de bijdrage van beide departementen reeds beperkt tot totaal f 120.000.

De bewindslieden vinden dat het centrum niet voldoende voortgang heeft gemaakt met de realisatie van de voorgenomen onderzoeken. Minister Biesheuvel heeft het jaar 1963 beschouwd als een definitief proefjaar, maar uit het overzicht van de in 1963 verrichte werkzaamheden, dat hij van het centrum ontving, heeft hij de konklusie getrokken dat de proef niet is doorgaan.

Het centrum werd in 1959 opgericht en kreeg toen een aanloopperiode van vijf jaar gedurende welke de overheid bereid was tot subsidiëren. Dat was bij wijze van uitzondering, verklaart minister Biesheuvel nu. Meestal wordt die aanloopperiode op drie jaar gesteld. Daarna moet het bedrijfsleven een produktiviteitscentrum geheel zelf bekostigen. De aanloopperiode ein-

digt eigenlijk pas aan het eind van dit jaar, maar de bewindslieden vinden dat het weinig zin heeft nog zolang te wachten, omdat op grond van de tot nu toe opgedane ervaringen niet kan worden verwacht dat alsnog een bevredigende mate van activiteit zal worden ontplooid. Wel willen de bewindslieden van de door hen reeds goedgekeurde projecten, waarvoor reeds opdrachten aan derden zijn verstrekt, nog 7/9 deel voor hun rekening nemen.

De drie publiekrechtelijke organisaties die in 1959 het centrum oprichtten: het Visserij-schap, het Bedrijfschap voor de Groothandel in Vis en Aanverwante Bedrijven en de Commissie Detailhandel, zullen projecten voor produktiviteitsbevordering voortaan rechtstreeks kunnen voorleggen aan de staatssecretaris van Economische Zaken. Deze zal advies vragen aan de Commissie Opvoering Produktiviteit, waarin ook het ministerie van Landbouw en Visserij vertegenwoordigd is. Over eventuele overheidssteun zal geval voor geval worden beslist.